

1 KONINGEN

13-14

Gods woord, de gehoorzaamheid
van profeten en het oordeel over
Jerobeams afgoderij.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/1-koningen/13-14

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	De scheuring van het koninkrijk	2 min	4
2	Jerobeams eigen eredienst in Bethel	4 min	4
3	De machtige maar naamloze profeet	3 min	6
4	Josia voorzegd en het altaar veroordeeld	3 min	8
5	Jerobeams hand genezen, maar geen bekering	3 min	9
6	Geen gastvrijheid aannemen in Bethel	4 min	11
7	De oude profeet misleidt de man Gods	4 min	14
8	Engelenboodschappen toetsen aan Gods Woord	2 min	16
9	Persoonlijke ervaringen en Bijbels gezag	4 min	17
10	De ongehoorzame profeet door een leeuw gedood	3 min	19
11	De oude profeet begraaft de man Gods	2 min	21
12	De hoge maatstaf voor Gods profeten	4 min	22
13	Was de oude profeet jaloers?	4 min	25
14	Verlangen naar een trouwe geestverwant	3 min	27

15	Misleiding als beproeving van trouw	4 min	28
16	Jerobeams zieke zoon Abia	2 min	30
17	Jerobeam zoekt God wanneer hij Hem nodig heeft	3 min	31
18	Geschenken en het inkomen van profeten	2 min	33
19	Ahia kondigt Jerobeams ondergang aan	3 min	34
20	Abia's dood als oordeel over zijn vader	2 min	36
21	Israëls ballingschap en Jerobeams einde	4 min	37
22	Rehabeams regering en de afgoderij in Juda	3 min	39
23	Sisaks roof en de verdwenen heerlijkheid	3 min	41
	Om verder te lezen		43

1

De scheuring van het koninkrijk

We slaan 1 Koningen hoofdstuk 13 op. In het vorige hoofdstuk viel het koninkrijk uiteen. Er was een opstand tegen Rehabeam, ongetwijfeld een gerechtvaardigde opstand, die ook van de HEERE kwam. Als oordeel over Salomo vanwege zijn afval had God voorspeld dat Salomo's koninkrijk verdeeld zou worden. Niet tijdens zijn leven, maar tijdens het leven van zijn zoon. Zijn zoon Rehabeam, de enige zoon van Salomo die we bij naam kennen, werd koning. Maar hij regeerde niet lang over het hele volk Israël, want binnen enkele dagen scheidden de tien noordelijke stammen zich af. Ze werden een onafhankelijk volk en stelden Jerobeam aan als hun leider, hun koning.

Helaas handelde Jerobeam onverstandig en maakte hij gouden kalveren. Die waren bedoeld om te voorkomen dat de mensen zouden denken dat ze naar Jeruzalem moesten gaan om te aanbidden. Hij wist dat ze, als ze naar Jeruzalem gingen om te aanbidden, weer ver binnen het grondgebied van Juda zouden zijn, in het gebied van Rehabeam. En dat ze zich misschien door hun gevoelens en de tradities uit hun verleden innerlijk aangetrokken zouden voelen om geregeld deel te nemen aan de aanbidding in Juda en Jeruzalem. Dus richtte hij andere plaatsen voor aanbidding in, in Dan en Bethel. Hij zette er gouden kalveren neer.

2

Jerobeams eigen eredienst in Bethel

We lezen in hoofdstuk 13 een heel interessant verhaal over een man Gods die vanuit Juda naar Israël werd gestuurd om Jerobeam terecht te wijzen. Ik weet niet zeker waarom God geen profeet uit Israël stuurde. Het is niet zo dat die er niet waren. Die waren er wel. Er was bijvoorbeeld een profeet, Elia, met wie we binnenkort zullen kennismaken, en Elisa. Zij waren profeten in het noordelijke koninkrijk. Maar in dit geval werd een profeet uit het zuidelijke koninkrijk geroepen om de koning van het noorden, Jerobeam, terecht te wijzen.

Er staat:

En zie, er kwam een man Gods door het woord van de HEERE uit Juda naar Bethel, terwijl Jerobeam bij het altaar stond om een reukoffer te brengen.

1 KONINGEN 13:1

Hier stond een van de twee gouden kalveren, en daarom was dit een onaanvaardbare vorm van aanbidding. Hij zei wel dat de gouden kalveren moesten worden gezien als voorstellingen van Jahweh, en niet van een of andere heidense godheid. Toch had God aan het begin van de tien geboden twee geboden gegeven. Het ene was:

U zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben.

EXODUS 20:3

En het andere is:

U zult voor uzelf geen beeld maken, geen enkele afbeelding van wat boven in de hemel, of beneden op de aarde of in het water onder de aarde is. U zult zich daarvoor niet neerbuigen, en die niet dienen, want Ik, de HEERE, uw God, ben een na-ijverig God, Die de misdaad van de vaders vergeldt aan de kinderen, aan het derde en vierde geslacht van hen die Mij haten,

EXODUS 20:4-5

Het ene zei natuurlijk dat je alleen de ware God mag aanbidden. Jerobeam zou ongetwijfeld zeggen dat dit was wat hij van plan was te doen. Maar het tweede gebod hield in dat je God niet met behulp van afgoden of beelden mag aanbidden. En dat overtrad hij natuurlijk. Hij overtrad Gods geboden ook door andere verordeningen te veranderen die God had ingesteld, waaronder de feesten en het priesterschap.

Hij stelde priesters aan die geen Levieten waren, waarschijnlijk omdat de Levieten bezwaar maakten tegen het oprichten van deze andere heiligdommen. Zij waren natuurlijk verbonden aan de tempel. Hoewel ze elders in het land woonden, waren ze verbonden aan de tempeldienst in Jeruzalem. Het oprichten van deze gouden kalveren heeft waarschijnlijk veel Levieten tegen de borst gestuit. Als gevolg daarvan werden ze waarschijnlijk óf gestraft, óf trokken ze zich terug en werden ze vervangen door mensen die geen Levieten waren.

Het is ook onwaarschijnlijk dat ze door de tienden werden onderhouden. Aangezien de Levieten niet langer als priesters dienden, is het niet waarschijnlijk dat het volk hun nog tienden gaf. De Levieten zouden het dus moeilijk hebben gehad. Veel van deze Levieten zouden, naar wij aannemen, naar Juda zijn gegaan en zich weer bij de tempel hebben aangesloten, waar ze konden functioneren zoals ze geacht werden te doen. Maar Jerobeam tastte natuurlijk het priesterschap aan door mensen als priester aan te stellen die geen Levitische priesters waren.

Ook veranderde hij om een of andere reden de feesten. In plaats van het Loofhuttenfeest in de zevende maand stelde hij zelf een feest van een week in, volgens mij in de vijfde maand, als ik me niet vergis. Gewoon op een ander tijdstip. Hij voerde vernieuwingen in en veranderde de wet van Mozes op allerlei manieren. Zo werd hij het voorwerp van terechtwijzing en werd hem een oordeel voorzegd.

3

De machtige maar naamloze profeet

De profeet die kwam en Jerobeam hiermee confronteerde, was een machtige profeet. Door hem werden tekenen en wonderen gedaan. Hij is een van de weinige profeten, een van de twee die we kennen, die een voorspelling deed over iemand die honderden jaren later iets zou doen, en daarbij de naam noemde van de persoon die het zou doen. In dit geval voorspelt hij dat koning Josia zal komen en dit altaar in Bethel zal ontwijden. Dat gebeurde inderdaad driehonderd jaar later, en het was koning Josia die het deed. Deze profeet had dus werkelijk een rechtstreekse lijn met God.

Het enige andere geval dat we kennen van een profeet die de naam kon noemen van iemand die honderden jaren later iets zou doen, was Jesaja, in Jesaja hoofdstuk 44 en 45. Daar deed hij bepaalde voorspellingen over wat koning Kores zou doen en noemde hij Kores bij naam, honderdvijftig jaar voordat Kores geboren werd. Profeten doen dat niet zo vaak. Deze profeet beschikte over dat soort informatie van binnenuit.

Hij werd ook op bovennatuurlijke wijze beschermd. Hij gaf een teken toen Jerobeam zijn hand uitstak om hem te grijpen: de arm van Jerobeam verschrompelde. Ook werd er een teken gegeven waarbij dit altaar openscheurde en de as eruit stroomde, overeenkomstig de voorspelling van de profeet. Deze profeet was dus echt buitengewoon machtig. En toch is hij anoniem. Zijn naam wordt ons niet gegeven. Misschien komt dat doordat hij op een oneervolle manier stierf. Zijn laatste daad was blijkbaar een daad van ongehoorzaamheid. Waarschijnlijk geen opstandigheid tegen God, maar eenvoudigweg niet doen wat God hem had opgedragen. En als gevolg daarvan werd hij gedood. We hebben dus dit vreemde verhaal over een werkelijk machtige profeet van wie de naam wordt verzwegen. Hij staat beslist heel dicht bij God en kan voor God bovennatuurlijke tekenen en wonderen verrichten. En toch wordt hij door zijn ongehoorzaamheid gedood.

Een ander vreemd aspect van het verhaal is de manier waarop hij ertoe wordt gebracht een compromis te sluiten. Het is namelijk een andere profeet die hem daadwerkelijk verleidt en overhaalt om het verkeerde te doen en hem in de problemen brengt. De motieven van die profeet worden ons nooit verteld. We moeten dus proberen het een en ander tussen de regels door te lezen, al lukt dat misschien niet helemaal. Maar dit hoofdstuk is een van die merkwaardige verhalen. Interessant, leerzaam, daar ben ik zeker van, maar in veel opzichten merkwaardig.

4

Josia voorzegt en het altaar veroordeeld

Jerobeam stond daar dus in Bethel reukwerk te offeren, en deze profeet uit Juda kwam naar hem toe door het woord van de HEERE. Toen riep hij door het woord van de HEERE tegen het altaar en zei:

Hij riep tot het altaar, door het woord van de HEERE, en zei:
Altaar, altaar, zo zegt de HEERE: Zie, in het huis van David zal een zoon geboren worden, van wie de naam Josia zal zijn. Die zal op u de priesters van de hoogten offeren, die op u reukoffers brengen. Ja, men zal mensenbeenderen op u verbranden.

1 KONINGEN 13:2

Nu gaat het verbranden van de priesters, of het offeren van de priesters, niet over een letterlijk mensenoffer. In werkelijkheid groef Josia ongeveer driehonderd jaar later, in 2 Koningen hoofdstuk 23, als onderdeel van zijn hervormingen de beenderen van deze valse priesters op. De priesters van dit altaar waren al lang dood en begraven voordat Josia op het toneel verscheen. Maar hij haalde hun beenderen uit hun graven en ontwierp het altaar door hun beenderen op het altaar te verbranden. De priesters van het altaar werden dus inderdaad geofferd, maar dat gebeurde lang nadat ze waren gestorven. Dat hij dit zo lang van tevoren nauwkeurig kon voorspellen, is verbazingwekkend.

En hij zegt:

Op die dag gaf hij een teken: Dit is het teken, waarvan de HEERE heeft gesproken: Zie het altaar zal scheuren en de as die erop ligt, zal eraf storten.

1 KONINGEN 13:3

Dit zou daar nu meteen ter plekke gebeuren. Dit is een voorbeeld van hoe God Zijn woord vaak bevestigde. De profeten lieten zien dat ze bovennatuurlijke kracht hadden ontvangen, vaak door nauwkeurig dingen te voorspellen die nog honderden jaren in de toekomst lagen. Daar zouden zijn oorspronkelijke toehoorders natuurlijk niets aan hebben, want zij zouden niet lang genoeg leven om de vervulling te zien of erdoor geraakt te worden. Het betekent dat de profetische woorden invloed zouden hebben op latere generaties, en ook op hun eigen generatie.

Maar om degenen van hun eigen generatie die die vervulling niet meer zouden meemaken, te laten weten dat het een waar woord van God was, gaf God in veel gevallen een vervulling op korte termijn of een onmiddellijke vervulling. We zien dus dat de profeten zowel voorspellingen voor de lange termijn als voorspellingen voor de korte termijn geven. De voorspellingen voor de korte termijn zijn er zodat hun eigen generatie kan weten dat ze werkelijk een profeet hebben gehoord. En dat de voorspellingen voor de lange termijn ook zullen uitkomen, al zouden de oorspronkelijke luisteraars er niet meer zijn om dat mee te maken. Het teken was in dit geval dus dat dit altaar zou openscheuren en dat de as eruit op de grond zou vallen.

5

Jerobeams hand genezen, maar geen bekering

En het gebeurde, toen de koning het woord van de man Gods hoorde, dat deze tot het altaar in Bethel uitgeroepen had, dat Jerobeam zijn hand van op het altaar uitstreckte en zei: Grijp hem! Maar zijn hand, die hij tegen hem had uitgestrekt, verstijfde, zodat hij hem niet meer naar zich toe kon trekken.

1 KONINGEN 13:4

Blijkbaar was zijn arm verlamd.

En het altaar scheurde, en de as stortte van het altaar af, overeenkomstig het teken dat de man Gods door het woord van de HEERE had gegeven. Toen antwoordde de koning en zei tegen de man Gods: Tracht toch het aangezicht van de HEERE uw God gunstig te stemmen, en bid voor mij dat mijn hand weer teruggetrokken kan worden! Toen trachtte de man Gods het aangezicht van de HEERE gunstig te stemmen, en de hand van de koning kon weer teruggetrokken worden en werd als daarvoor.

1 KONINGEN 13:5-6

Let hier nu op. Toen koning Jerobeam tegen de profeet sprak, verwees hij naar Jahweh als:

Jahweh, je God.

Hij zegt niet 'Jahweh, onze God'. Hij zegt:

je God.

En toch had hij, toen hij de gouden kalveren had gemaakt, tegen Israël gezegd:

Dit is Jahweh.

[Noot van de redactie: dit is een interpreterende parafrase van de spreker. In 1 Koningen 12:28 staat in de HSV 'Zie uw goden'; Jahweh wordt daar niet expliciet genoemd.]

Met andere woorden, hij had beweerd een aanbidder van Jahweh te zijn. Maar in deze situatie werd duidelijk dat hij en Jahweh niet aan dezelfde kant stonden, dat Jahweh boos op hem was, dat Jahweh het oordeel over zijn altaar had uitgesproken. En nu durft hij Jahweh niet zijn eigen God te noemen, omdat hij duidelijk bij Jahweh uit de gunst is.

Ironisch genoeg bekeert hij zich echter niet. Hij laat de profeet wel gaan. Hij komt wel terug van zijn bevel om de profeet te arresteren, en de profeet vertrekt ongehinderd. Maar Jerobeam neemt het niet ter harte en houdt niet op met zijn afgoderij, wat vreemd is. Dus vroeg hij de man van God om voor hem te pleiten.

Dus hier probeert de koning de man te laten arresteren, en God verdedigt de profeet op bovennatuurlijke wijze. En de profeet bidt vervolgens gewoon om het herstel van de koning, ook al was diens laatste daad een poging om hem te laten arresteren. En voor zover de profeet wist, zou dat ook zijn volgende daad kunnen zijn. Maar hij nam dat risico gewoon en deed voorbede voor de koning, en zijn arm werd hersteld.

6

Geen gastvrijheid aannemen in Bethel

En de koning sprak tot de man Gods: Kom met mij mee naar huis, en kom op krachten. Dan zal ik u een geschenk geven. Maar de man Gods zei tegen de koning: Al gaf u mij de helft van uw huis, ik zou niet met u meegaan, en ik zou in deze plaats geen brood eten of water drinken. Want zo heeft de HEERE mij door Zijn woord geboden: U mag geen brood eten of water drinken, en u mag niet terugkeren via de weg waarlangs u gegaan bent. Zo ging hij langs een andere weg, en keerde niet terug via de weg waarlangs hij naar Bethel gekomen was.

1 KONINGEN 13:7-10

Waarom God hem nu juist deze instructies gaf, weten we niet. Het waren twee dingen. Het ene was dat hij niet mocht eten. Hij moest vasten totdat hij weer in Juda zou zijn. Dat kan eenvoudig zijn omdat hij als man van God af en toe werd geroepen om te vasten. En omdat hij een opdracht van God uitvoerde, was vasten voor hem gepast. Soms worden door gebed en vasten dingen tot stand gebracht die anders misschien niet tot stand zouden komen, en misschien was dat de enige reden.

Het kan ook zijn dat de profeten vaak als het ware werden omgekocht met gastvrijheid, geschenken en voedsel en dergelijke. Mensen boden hun dat aan om hen te laten zeggen wat ze wilden horen. Misschien zei God daarom gewoon: ‘Neem van niemand iets aan. Ga daarheen en zeg wat je gaat zeggen. Laat niemand je in verleiding brengen, je ergens in betrekken of vriendschap met je sluiten om je ertoe te verleiden je profetie te veranderen.’

Het was Amos, geloof ik, die over de profeten van Israël het volgende zei:

[Noot van de redactie: de spreker bedoelt hier Micha 3:5.]

Zo zegt de HEERE tegen de profeten die Mijn volk misleiden, die, als zij met hun tanden kunnen bijten, vrede verkondigen. Wie hun echter niets in hun mond geeft, aan hem verklaren zij de oorlog.

MICHA 3:5

En blijkbaar kwam het voor dat een profeet betaald werd, te eten kreeg of op een andere manier voordelen kreeg om hem ertoe te bewegen dingen te zeggen die niet van de Heere kwamen. Bileam is daar een uitstekend voorbeeld van. Hij werd betaald om bepaalde dingen te profeteren, ook al waren dat niet de juiste dingen. Dus misschien had God eenvoudig tegen deze profeet gezegd: ‘Stel jezelf zelfs niet bloot aan die verleiding. Neem geen geschenken aan. Aanvaard geen gastvrijheid. Eet niets. Ga er gewoon heen en kom terug.’ Wat de reden ook was, hij wist heel duidelijk wat de instructies waren.

En de andere instructie was dat hij langs een andere route naar huis moest teruggaan dan waarlangs hij gekomen was. Ook hiervan weten we niet waarom dat zo moest zijn, tenzij het was om zijn anonimiteit te bewaren. Die blijft in het verhaal natuurlijk ook bewaard. We weten niet eens wie hij was. We weten niet eens waar hij vandaan kwam, behalve dan uit Juda. En het zou kunnen dat mensen hadden kunnen afleiden waar hij vandaan kwam als ze hem uit de ene richting zagen komen en hem in diezelfde richting zagen vertrekken. Maar als hij uit de ene richting kwam en langs een andere

weg vertrok, zou het een raadsel blijven waar hij woonde. Dat zou gemakkelijker verborgen blijven. Het is moeilijk te zeggen. Maar deze instructies waren hem duidelijk gegeven, en hij was van plan zich eraan te houden.

Hij liet zich zelfs niet omkopen. Hij zei dat hij zich niet door geld of steekpenningen zou laten overhalen, zelfs als Jerobeam hem de helft van zijn huis zou aanbieden. Dat zou een groot vermogen zijn. Helaas kon hij wel door een andere profeet worden misleid.

7

De oude profeet misleidt de man Gods

Nu woonde er in Bethel een oude profeet. Zijn zoon kwam en vertelde hem alles wat de man Gods die dag in Bethel had gedaan, met de woorden die hij tot de koning had gesproken. Zij vertelden die aan hun vader. Hun vader sprak tot hen: Welke weg is hij gegaan? Zijn zonen hadden de weg gezien waarlangs de man Gods die uit Juda kwam, gegaan was. Toen zei hij tegen zijn zonen: Zadel de ezel voor mij. En zij zadelden de ezel voor hem, en hij reed erop weg. Hij ging de man Gods achterna, en trof hem aan, zittend onder een eik. Hij zei tegen hem: Bent u de man Gods die uit Juda gekomen is? En hij zei: Dat ben ik. Toen zei hij tegen hem: Kom met mij mee naar huis en eet brood. Maar hij zei: Ik kan niet met u terugkeren of met u meekomen. Ik zal ook geen brood eten of water met u drinken in deze plaats. Want door het woord van de HEERE is een woord tot mij gekomen: U mag daar geen brood eten of water drinken. U mag niet terugkeren door via de weg te gaan waarlangs u al gegaan bent. Hij zei tegen hem: Ik ben ook een profeet, zoals u, en een engel heeft door het woord van de HEERE tot mij gesproken: Laat hem met u terugkeren naar uw huis, en laat hij brood eten en water drinken. Hij loog echter tegen hem. Toen keerde hij met hem terug, at brood in zijn huis en dronk water.

1 KONINGEN 13:11-19

Dit was natuurlijk een fout. Maar je kunt zeker met deze profeet meevoelen. Hij is vastbesloten om te doen wat God heeft gezegd. Hij heeft uitnodigingen afgeslagen omdat God hem had gezegd iets bepaalds te doen, en hij was van plan dat te doen. En

de enige reden waarom hij zich liet overhalen om iets anders te doen, was dat hij ervan overtuigd raakte dat God nieuwe bevelen had gegeven. Dus zelfs toen hij met deze man meeding om te eten, deed hij dat wat hem betreft uit gehoorzaamheid aan God.

Hij lijkt nauwelijks het soort man dat vanwege zijn daad onder Gods oordeel had moeten komen. De ergste zonde die hij beging, was dat hij voedsel at, op zichzelf geen zonde. En de reden waarom hij dat deed, was dat iemand zei dat een engel van God had gezegd dat hij dat moest doen. Nu zijn er duidelijk dingen die een profeet weet en die wij niet weten, en dus dingen die hij zou moeten weten en die wij misschien niet weten. Wij weten niet hoe God aanvankelijk tot hem gesproken heeft. Maar hij was duidelijk een man die God juist had verstaan, niet alleen juist, maar ook tot in de details. Hij kon weten dat Josia zou komen en zijn naam kennen. Hoe God ook tot deze man Gods gesproken had, in een visioen, een droom of op een andere manier die onmiskenbaar van God kwam, hij wist dat hij het Woord van de HEERE had. Hij had geen reden om daaraan te twijfelen.

Nu komt er een andere man die beweert een profeet te zijn. En kennelijk is hij een profeet, want we zullen zien dat deze oude man na de maaltijd volkomen juist profeteert. Hij is kennelijk een oude, gepensioneerde profeet van Jahweh. Daar zullen we zo meteen meer over zeggen. Maar de man Gods gelooft deze man op zijn woord dat God van gedachten is veranderd en een engel heeft gestuurd om dat te zeggen. En ons wordt verteld dat de oude profeet tegen hem loog. Waarom hij tegen hem loog en wat daarachter zat, zullen we moeten bekijken. Maar het punt is dat de man loog. Er was geen engel van God geweest.

8

Engelenboodschappen toetsen aan Gods Woord

En zelfs als die er wel was geweest, denk dan aan wat Paulus zei in Galaten 1:8 en 9.

Hij zei:

Maar zelfs als wij, of een engel uit de hemel, u een evangelie zouden verkondigen, anders dan wat wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt.

GALATEN 1:8

Als God ergens duidelijk en rechtstreeks over gesproken heeft, dan is het een vergissing om tegengestelde instructies op te volgen, zelfs instructies die van een engel lijken te komen. Want engelen zijn niet altijd engelen. Satan zelf verandert zich in een engel van het licht, wordt ons in 2 Korinthe hoofdstuk 11 verteld. Daarom kun je niet echt zeggen: ‘Nou, dit was beslist een engel.’

Natuurlijk was er in dit geval helemaal geen engel. De man loog. Hij verzon het hele verhaal. Maar stel dat de man de waarheid had gesproken. Daar ging de man Gods inderdaad van uit. Toch had hij moeten weten: als een engel hem opdraagt iets te doen wat God hem uitdrukkelijk en duidelijk verboden heeft, brengt die engel geen instructies van God. Tenslotte beweert hij dat alleen maar. We zien die uitspraak van Paulus in 2 Korinthe 11, vers 14:

En geen wonder, want de satan zelf doet zich voor als een engel van het licht.

2 KORINTHE 11:14

We denken misschien aan mensen als Mohammed of Joseph Smith, die religieuze informatie ontvingen van vermeende engelen. Mohammed zei dat de engel Gabriël kwam en hem de Koran gaf. Joseph Smith zei dat een engel, Moroni, kwam en hem het Boek van Mormon gaf. De inhoud van deze boeken was in strijd met wat God door Zijn profeten had gezegd, en zelfs door Christus en door de apostelen. Gods Woord was

duidelijk gegeven. Het Evangelie was al overgeleverd. Daar komt een engel met een andere boodschap. En er zijn heel, heel veel mensen die die andere boodschap volgen, of het nu de Koran is, die beweert een engel als bron te hebben, of het Boek van Mormon, dat beweert een engel als bron te hebben.

Ze zijn allebei in tegenspraak met wat de Bijbel zegt. Ze zijn allebei in tegenspraak met wat Jezus zei. En iemand die voor ze bezwijkt, maakt een verkeerde keuze in wie hij gelooft. Je moet het Woord van de HEERE geloven in plaats van de vermeende woorden van engelen of de woorden van vermeende engelen.

9

Persoonlijke ervaringen en Bijbels gezag

Als je met mormonen praat, zullen ze een tijdlang de sterke en zwakke kanten van hun opvattingen bespreken aan de hand van de Schrift. Zodra ze merken dat ze bij je niet verder komen, zullen ze altijd naar één laatste middel grijpen. Ze zullen opstaan om te getuigen en zich klaarmaken om te vertrekken. Ze zullen zeggen: 'Nou, we moeten nu gaan, maar voordat we vertrekken, willen we graag een getuigenis geven.' En dan zullen ze zeggen: 'We hebben God gevraagd of Joseph Smith een profeet is en of het Boek van Mormon het Woord van God is, en we hebben een getuigenis ontvangen dat dit zo is. En ik getuig', zeggen ze, 'dat Joseph Smith een profeet is en dat het Boek van Mormon het Woord van God is.'

Dan vragen ze je of je hetzelfde wilt doen. Wil je bidden en God daarnaar vragen? Nee, dat doe ik niet. Ik heb het Woord van God al. Het Woord van God is gegeven in de Bijbel. Jezus heeft het gesproken. De apostelen hebben het gesproken. De profeten hebben het gesproken. Ik heb Joseph Smith niet nodig om de informatie te komen veranderen. Ik heb hem niet nodig om de boodschap te komen veranderen.

Zelfs als hij beweert dat die van een engel kwam, waarom zou ik dat geloven? Ik heb de woorden van God al, van een gezaghebbende woordvoerder, Christus en Zijn apostelen.

Het is dus een vergissing om zelfs maar een boodschap in overweging te nemen die van een engel lijkt te komen, maar die in tegenspraak is met wat het Woord van God heeft gezegd. Deze profeet maakte die vergissing. En hetzelfde geldt in andere gevallen, waarin mensen naar seances gaan en denken dat ze contact hebben gelegd met een familielid. Dat familielid vertelt hun dan dingen over de aard van het heelal, over de eeuwigheid en over het hiernamaals die in tegenspraak zijn met wat de Bijbel zegt. Mensen geloven hen soms, omdat ze denken dat ze een geest van de andere kant horen spreken. Maar als je het Woord van God hebt, waarom heb je dan het getuigenis van een geest van de andere kant nodig? En hoe kun je zelfs maar hopen te kunnen onderscheiden of die geest echt is of niet?

Terug naar de wet en het getuigenis! Als zij niet overeenkomstig dit woord spreken, zal er voor hen geen dageraad zijn.

JESAJA 8:20

Dat is wat Jesaja zei in Jesaja 8:20:

Als ze niet spreken volgens dit woord, komt dat doordat er geen licht in hen is.

Deze profeet had dat moeten weten. Het is mogelijk dat hij al enkele dagen zonder voedsel onderweg was. Hij wist dat het nog een paar dagen zou duren voordat hij weer thuis zou zijn en voordat hij zou eten, en misschien had hij last van hongerpijn. Misschien stond hij heel erg open voor nieuwe aanwijzingen over eten. En als een man zegt:

Hij zei tegen hem: Ik ben ook een profeet, zoals u, en een engel heeft door het woord van de HEERE tot mij gesproken: Laat hem met u terugkeren naar uw huis, en laat hij brood eten en water drinken. Hij loog echter tegen hem.

1 KONINGEN 13:18

dan kan dat heel goed bijzonder aantrekkelijk zijn geweest voor het vlees van deze man. Hij was al te bereid om een onbevestigd woord van God te aanvaarden dat inging tegen het woord waarvan hij wist dat God het hem eerder had gegeven.

Hoewel hij duidelijk een echte man van God lijkt te zijn en een oprecht verlangen lijkt te hebben om God te gehoorzamen, maakt hij een verkeerde inschatting die kennelijk niet gerechtvaardigd was, waar geen grond voor was. Hij had beter kunnen weten. Hij was niet op zijn hoede en liet zich misleiden, terwijl hij krachtiger had moeten vasthouden aan wat God had gezegd.

10

De ongehoorzame profeet door een leeuw gedood

Nu vers 20:

En het gebeurde, toen zij aan tafel zaten, dat het woord van de HEERE tot de profeet kwam die hem had laten terugkeren. Hij riep tegen de man Gods die uit Juda gekomen was: Zo zegt de HEERE: Omdat u ongehoorzaam bent geweest aan het bevel van de HEERE, en het gebod dat de HEERE uw God u geboden had, niet in acht genomen hebt, maar teruggekeerd bent en brood gegeten en water gedronken hebt in de plaats waarvan Hij tot u gesproken had: U mag daar geen brood eten of water drinken, daarom zal uw dode lichaam niet in het graf van uw vaders komen.

1 KONINGEN 13:20-22

Met andere woorden, je zult sterven in omstandigheden waarin je niet begraven zult kunnen worden, tenminste niet zoals je van plan zou zijn geweest, in je familiegraf. De profeet vatte dat kennelijk kalm en beheerst op, zadelde gewoon zijn ezel en vertrok.

En het gebeurde, nadat hij brood had gegeten en nadat hij gedronken had, dat hij de ezel voor hem zadelde, voor de profeet die hij had doen terugkeren. Deze ging op weg. Maar onderweg trof een leeuw hem aan, en doodde hem. Zijn dode lichaam lag op de weg geworpen. De ezel stond ernaast en de leeuw stond eveneens naast het dode lichaam.

1 KONINGEN 13:23-24

Het lichaam was kennelijk door de leeuw op de weg geworpen. Dit was ook bovennatuurlijk. Er waren leeuwen in Israël in Bijbelse tijden, hoewel wilde leeuwen in deze late periode zeldzaam waren. In de tijd van de richters en zelfs in de tijd van David kwamen er leeuwen voor in Israël. Maar naarmate de jaren en eeuwen verstreken, werden ze grotendeels opgejaagd en gedood, en enige tijd later waren ze uitgestorven. Er zijn nu geen leeuwen in Israël. Maar hoewel leeuwen in die dagen minder vaak voorkwamen in Israël, waren er duidelijk nog wel een paar. Deze leeuw vond hem en doodde hem, maar at hem niet op.

Bovendien rende de ezel niet eens weg. Een ezel zou enorm schrikken als een leeuw de man doodde die op hem zat. Toch bleef de ezel daar gewoon bij het lijk staan. De leeuw bleef daar gewoon bij het lijk staan. Hij viel de ezel niet aan. Hij at de man niet op. Hij rende niet de jungle in om zich te verbergen. Hij bleef daar gewoon langs de weg staan. Dit alles was kennelijk een bovennatuurlijke manier om een teken te geven dat God hierin de hand had. Dit was niet zomaar pech. Dit was bovennatuurlijk.

11

De oude profeet begraaft de man Gods

En zie, er kwamen enige mannen voorbij. Zij zagen het dode lichaam, dat op de weg geworpen was, en de leeuw, die naast het dode lichaam stond, en gingen het vertellen in de stad waar de oude profeet woonde. Toen de profeet die hem van zijn weg had doen terugkeren, dit hoorde, zei hij: Dat is de man Gods die het bevel van de HEERE ongehoorzaam is geweest. Daarom gaf de HEERE hem over aan de leeuw, en die heeft hem vermorzeld en gedood, overeenkomstig het woord van de HEERE dat Hij tot hem gesproken had. Hij sprak tot zijn zonen: Zadel voor mij de ezel. En zij zadelden die. Toen ging hij op weg en trof diens dode lichaam aan, op de weg geworpen, en de ezel en de leeuw die naast het dode lichaam stonden. De leeuw had het dode lichaam niet opgegeten en de ezel niet vermorzeld. Toen nam de profeet het dode lichaam van de man Gods op, legde het op de ezel en bracht het terug. Zo kwam de oude profeet in de stad om rouw te bedrijven en hem te begraven.

1 KONINGEN 13:25-29

Hij nam het lichaam kennelijk op terwijl de leeuw er vlakbij stond. Hij kon zien dat de leeuw niet agressief was. Dus pakte hij het dode lichaam gewoon op.

Hij legde zijn dode lichaam in zijn eigen graf. Ze bedreven rouw over hem, met de woorden: Ach, mijn broeder! Het gebeurde, nadat hij hem begraven had, dat hij tegen zijn zonen zei: Als ik gestorven ben, dan moeten jullie mij begraven in het graf waarin de man Gods begraven is. Leg mijn beenderen naast zijn beenderen. Want de woorden die hij door het woord van de HEERE geroepen heeft tegen het altaar dat te Bethel is, en tegen alle huizen op de offer hoogten die in de steden van Samaria zijn, zullen zeker uitkomen. Jerobeam keerde na deze gebeurtenis niet terug van zijn kwade weg, maar stelde opnieuw uit alle geledingen van het volk priesters aan voor de offer hoogten. Wie maar wilde, wijdde hij en die werd dan een van de priesters van de hoogten.

1 KONINGEN 13:30-33

Dus niet uit de Levieten.

En het werd door deze zaak tot zonde voor het huis van Jerobeam, waardoor het uitgeroeid en van de aardbodem weggevaagd zou worden.

1 KONINGEN 13:34

12

De hoge maatstaf voor Gods profeten

Nu terug naar deze profeten. Profeten zijn eigenaardige mensen. Later zullen we zien dat een profeet tegen een man zegt:

Sla me.

En die man zegt:

‘Nee, ik ga u niet slaan.’

En de profeet zegt:

Omdat u niet geluisterd hebt naar de stem van de HEERE, zal een leeuw u doden wanneer u bij mij vandaan gaat. En toen hij bij hem vandaan ging, trof een leeuw hem aan en doodde hem.

1 KONINGEN 20:36

En het gebeurde. Het zijn vreemde dingen. Het is duidelijk dat God in die dagen geen onzin duldde in Zijn omgang met profeten. Dit waren de mensen die Hem vertegenwoordigden in een tijd van geloofsafval, en ze moesten dat goed doen. Ze moesten Hem op de juiste manier vertegenwoordigen.

Weet je nog dat Mozes een profeet was? Toen God zei:

Neem de staf en roep de gemeenschap bijeen, u en Aäron, uw broer, en spreek voor hun ogen tot de rots, en die zal zijn water geven. Zo zult u water voor hen voortbrengen uit de rots, en u zult de gemeenschap en hun vee laten drinken.

NUMERI 20:8

sloeg hij in plaats daarvan op de rots, en dat werd iets onvergeeflijks. Daarom heeft God hem nooit toegestaan het Beloofde Land binnen te gaan, ondanks het goede gedrag van Mozes al die tijd ervoor en erna. Dat ene was waar het om ging:

Maar de HEERE zei tegen Mozes en tegen Aäron: Omdat u niet in Mij geloofd hebt, en Mij voor de ogen van de Israëlieten niet geheiligd hebt, zult u deze gemeente niet in het land brengen dat Ik hun gegeven heb.

NUMERI 20:12

Wanneer je geroepen bent om een profeet van God te zijn, moet je God vertegenwoordigen. Je moet doen wat God zegt, omdat je mensen oproept om te doen wat God zegt. Daar gaat het om. Als je Gods spreekbuis bent, dan draagt Hij je op om tegen mensen te zeggen dat ze Hem gehoorzaam moeten zijn. Dan moet je natuurlijk allereerst zelf gehoorzaam zijn aan Hem.

Toen God Mozes voor het eerst riep om naar de farao te gaan en hem te confronteren, om Zijn profeet voor de farao te zijn, had Mozes zijn zoon nog steeds niet besneden. Op dit punt was Mozes ongehoorzaam, en dat moest worden rechtgezet. Dus greep God in om dit te eisen. Want een man die namens God zou spreken en anderen zou zeggen dat ze God moesten gehoorzamen, moet zelf gehoorzaam zijn aan God. En voor hem geldt een hogere maatstaf.

Iedereen behoort God te gehoorzamen. Maar sommige mensen hebben een rechtstreekse openbaring van God en begrijpen het beter en directer. Ze hebben een levendiger relatie met God, en Gods boodschap voor het volk is hun toevertrouwd. Zij moeten mensen overtuigend vertellen dat God gehoorzaamheid van hen verlangt. Dan kunnen ze die gehoorzaamheid maar beter in hun eigen leven laten zien. Hij kan maar beter een gehoorzaam leven leiden. En er geldt een strengere maatstaf en blijkbaar een strenger oordeel als een profeet ongehoorzaam is.

Een profeet die werkelijk het Woord van God duidelijk hoort, heeft geen excuus om zich te laten misleiden. En als je geen volmaakte profeet bent, word je uitgeschakeld. Want als er profeten van God zijn, moeten ze betrouwbaar zijn. Het moeten mensen

zijn van wie iedereen weet: als je met de profeet van God praat, zul je van God horen, omdat deze man werkelijk gehoorzaam is. Deze man kent God werkelijk. Deze man is betrouwbaar. Als die betrouwbaarheid er niet is, kan niemand weten wanneer God spreekt en door wie Hij spreekt. Hier zie je dus die bijzonder hoge maatstaf die God heeft gesteld.

13

Was de oude profeet jaloers?

Deze profeet was een machtige profeet. En dan was er die oudere profeet. Wat dreef hem? Dat wordt ons niet echt verteld, en je zou het op twee totaal verschillende manieren kunnen zien. Eén ding is duidelijk: hij loog en bracht deze man in verleiding en bracht hem tot zonde. Daarna wees hij hem terecht en zei:

Daar ga je voor sterven.

Dat klinkt allemaal heel vijandig. En toch, toen hij ontdekte dat de man was gestorven, voelde hij medelijden en verwantschap met hem. Hij ging hem een eervolle begrafenis geven, rouwde om hem en zei tegen zijn zonen:

Het gebeurde, nadat hij hem begraven had, dat hij tegen zijn zonen zei: Als ik gestorven ben, dan moeten jullie mij begraven in het graf waarin de man Gods begraven is. Leg mijn beenderen naast zijn beenderen. Want de woorden die hij door het woord van de HEERE geroepen heeft tegen het altaar dat te Bethel is, en tegen alle huizen op de offer hoogten die in de steden van Samaria zijn, zullen zeker uitkomen.

1 KONINGEN 13:31-32

Wat een vreemde man is die oude profeet.

Je kunt er op twee manieren naar kijken, denk ik. De ene mogelijkheid is dat dit een oudere profeet was die zijn beste tijd had gehad. Misschien waren de profeten van Jahweh met pensioen gegaan of moesten ze zich op de achtergrond houden. Door de verdorvenheid en zonde van Jerobeam was het geestelijke klimaat in Israël namelijk zo dat men niet voor Jahweh openstond.

Later was er in datzelfde land een tijd waarin Izebel jacht maakte op de profeten om hen allemaal te doden, alle profeten van Jahweh. En dus is het in bepaalde omgevingen gevaarlijk om bij Gods volk te horen. De cultuur heeft zich dan zo sterk tegen God gekeerd dat de mensen ofwel niet naar je willen luisteren, ofwel zich zelfs gewelddadig tegen je verzetten en je willen doden, zoals bij Izebel het geval was.

In dit geval probeerde niemand de profeten te doden. Maar misschien werden ze genegeerd en hadden ze echt geen gerespecteerde positie meer. Hun bediening was op een zijspoor gezet, naar de marge verdrongen. En deze oude profeet had misschien zelfs het gevoel dat zijn dagen van profeteren grotendeels achter hem lagen. Hij is een soort gepensioneerd profeet, maar wel een ware man van God. Hij kon namelijk correct profeteren over het lot van deze jongere profeet.

En sommige mensen denken dat hij enigszins jaloers was toen hij hoorde over de profeet van Bethel, dat wil zeggen de profeet uit Juda die tegen het altaar in Bethel profeteerde. En hij dacht: 'Nou, deze kerel heeft nu de positie ingenomen die ik had toen ik jonger was. Hij krijgt alle eer. Hij beleeft al het plezier.' En er was jaloezie tegenover de jongere profeet, waardoor hij hem tot ontrouw wilde verleiden. Maar als dat zijn drijfveer was, dan is het moeilijk te verklaren waarom hij zo veel respect voor hem toonde. Dan zouden we moeten zeggen dat hij tot andere gedachten was gekomen. Aanvankelijk was hij jaloers, maar nadat de man was gestorven, beseftte hij: 'Dat was verkeerd van me. Dat had ik niet moeten doen.' Maar we zien niet dat de oude profeet berouw toont alsof hij iets verkeerd had gedaan. We zien dat hij respect heeft voor de profeet, maar geen berouw toont over de rol die hij zelf had gespeeld in het ten val brengen van die profeet.

Deze oude man was de verleider geweest die deze profeet op een dwaalspoor had gebracht, hem op de proef had gesteld en hem had zien falen. En deze profeet, die een man van God was, zou veilig thuis zijn gekomen als deze oude man niet tussenbeide

was gekomen. Je zou denken dat die man, als hij kwaadaardig was geweest en verkeerd had gehandeld en later respect voor de profeet had gekregen, heel veel wroeging zou hebben gehad over zijn eigen rol en diep berouw zou hebben getoond. Hij zou zichzelf kwellen: ‘Waarom heb ik dat gedaan? Dat was vleselijk van me, en kijk nu eens wat ik heb gedaan. Ik heb als het ware een man van God gedood door hem te verzoeken en hem ertoe te verleiden het verkeerde te doen.’

14

Verlangen naar een trouwe geestverwant

Ik denk niet dat dat het is. Ik denk dat het waarschijnlijk zo is dat deze oude profeet een ware man van God was, die al die tijd werd gedreven door liefde voor God, en dat hij een eenzame profeet was in een afvallig volk. Er waren tijden geweest, misschien eerder in zijn leven, waarin er meer gemeenschap was met ware profeten van Jahweh, profetenzonen. Op andere momenten waren er profetenzonen in Bethel. In de tijd van Samuel waren daar profetenzonen. In de tijd van Elia waren er volgens mij profetenzonen in Bethel, als ik het me goed herinner. Dit was dus een plaats waar profetengemeenschappen waren geweest, en misschien nog steeds waren, maar misschien in mindere mate.

Het kan zijn dat in die tijd de meeste andere profeten hun bediening hadden verlaten omdat Jahweh in Israël niet geliefd was, of dat ze ergens anders naartoe waren gegaan om hun bediening uit te oefenen. Maar deze man was misschien eenzaam en verlangde naar echte gemeenschap met een echte man van God. Toen hij hoorde dat deze man een ware profeet was — dat bleek heel duidelijk uit wat er bij het altaar in Bethel was gebeurd — wilde hij gemeenschap hebben met een gelijkgezinde broeder. Maar hij wilde hem eerst op de proef stellen om er zeker van te zijn dat hij werkelijk niet tot ontrouw te verleiden was, dat hij werkelijk een oprechte en ware man van God was. Hij wist dat hij een ware profeet was. Maar was hij ook een godvruchtig man, die God zou gehoorzamen en geen compromissen zou sluiten?

Wanneer je zelf probeert geen compromissen te sluiten en God trouw te blijven, maar je woont in een plaats, of zit zelfs in een gemeente, waar veel compromissen lijken te worden gesloten, dan is het moeilijk om te weten met wie je echt van hart tot hart

gemeenschap kunt hebben als geestverwanten. Je ontmoet iemand en zegt: ‘Nou, dit lijkt me zeker een goede christelijke vriend. We zouden goede gemeenschap kunnen hebben.’ Maar je vraagt je af: ‘Zal diegene compromissen gaan sluiten, zoals alle anderen lijken te doen?’

Deze man heeft zich misschien afgevraagd: ‘Hier is iemand met wie ik echt graag gemeenschap zou hebben. Iemand die er echt net zo in staat als ik altijd heb gedaan: Gods stem horen, profeteren, de Heere volgen. Maar is hij net als zo veel anderen die onder verzoeking bezwijken, die compromissen sluiten?’ Daarom wilde hij hem misschien op de proef stellen. En dit gebeurde niet zonder Gods goedkeuring. God laat toe dat mensen op de proef worden gesteld.

15

Misleiding als beproeving van trouw

Deze man was in zekere zin een valse profeet, maar in een andere zin was hij een ware profeet. Hij loog over de engel en de boodschap. Dat was een valse profetie. Maar hij trad op als een valse profeet om de trouw van de jongere man van God op de proef te stellen. Het lijkt sterk op datgene waarvoor Mozes in Deuteronomium 13 waarschuwde, toen hij zei:

Als er een profeet of dromer van dromen opstaat, die u een teken of wonder geeft en zegt: ‘Keer u van Jahweh af’, geloof hem dan niet.

DEUTERONOMIUM 13

Hij zei:

luister dan niet naar de woorden van die profeet of naar hem die die dromen heeft! Want de HEERE, uw God, stelt u dan op de proef om te weten of u de HEERE, uw God, liefhebt met heel uw hart en met heel uw ziel.

DEUTERONOMIUM 13:3

Hier was dus een jongere profeet die op de proef werd gesteld om te zien of hij de Heere liefhad met heel zijn hart en heel zijn ziel. En de oudere profeet werd de profeet of de dromer van dromen die hem op een dwaalspoor probeert te brengen.

Er wordt ons heel vaak gezegd dat we mensen niet moeten laten struikelen, mensen niet op een dwaalspoor moeten brengen, mensen niet in verzoeking moeten brengen, een zwakkere broeder niet te gronde moeten richten, enzovoort. Dat is een opdracht uit het Nieuwe Testament, en dat is onze plicht. Maar deze profeten vormden een bijzondere categorie mensen, en aan hen werden hogere eisen gesteld. God gebruikte deze oudere profeet kennelijk om de gehoorzaamheid van deze jongere profeet op de proef te stellen. En hij doorstond de proef niet.

De oudere profeet was misschien buitengewoon teleurgesteld toen hij dat zag. Toen hij zei:

Hij zei tegen hem: Ik ben ook een profeet, zoals u, en een engel heeft door het woord van de HEERE tot mij gesproken: Laat hem met u terugkeren naar uw huis, en laat hij brood eten en water drinken. Hij loog echter tegen hem.

1 KONINGEN 13:18

hoopte hij misschien dat de man zou zeggen: 'Sorry, ik heb woorden van God gekregen. Dat ga ik niet doen.' Dan zou de oudere profeet hebben gezegd: 'Zo, goed, ik heb een geestverwant ontmoet. Ik kan je vertrouwen.' Maar in plaats daarvan ging de jongere profeet mee naar huis en at, waarschijnlijk tot grote teleurstelling van de oudere profeet. Toen moest die hem het harde woord van God overbrengen, maar hij had er verdriet over. Het is werkelijk een verbazingwekkend verhaal.

Een van de lessen die we eruit kunnen trekken, is dat als God duidelijk over iets heeft gesproken, je geen andere boodschappen moet aannemen die zogenaamd van engelen of van andere gezaghebbende bronnen komen. Gods Woord is duidelijk. Hij verandert niet van gedachten. Als Hij het duidelijk heeft gezegd, gehoorzaam dan wat Hij duidelijk heeft gezegd. En laat je niet in met ideeën die een soort andere informatie

lijken te bevatten die je een andere kant op leidt, ook al wordt beweerd dat die van God komt, of van een profeet, of iets anders. Als God eenmaal heeft gesproken, hebben we een woord waarop we kunnen vertrouwen, en daar mogen we niet van afwijken.

Een andere les is natuurlijk dat als je een profeet bent, God je streng kan behandelen als je ongehoorzaam bent, strenger dan Hij misschien een gewoon mens zou behandelen. Wat we ook in het verhaal zien, is dat Jerobeam zich ondanks al deze gebeurtenissen en al deze tekenen die hem werden gegeven, niet bekeerde. Jerobeam ging gewoon door op zijn slechte weg en bleef dezelfde fouten maken en dezelfde overtredingen tegen God begaan.

16

Jerobeams zieke zoon Abia

Zo komen we bij hoofdstuk 14.

In die tijd werd Abia, de zoon van Jerobeam, ziek.

1 KONINGEN 14:1

Het is interessant: zowel Jerobeam als Rehabeam had een zoon die Abia heette. Rehabeam was koning van Juda in dezelfde tijd dat Jerobeam koning van Israël was, in het noorden. Ze hadden allebei een zoon, en die heetten allebei Abia, wat volgens mij ‘mijn vader is Jahweh’ moet betekenen. Abi komt van Abba, ‘mijn vader’, en Ja van Jahweh. Dus: ‘mijn vader is Jahweh’.

Zowel Rehabeam als Jerobeam gaf die naam aan zijn zoon. Ik weet het niet. Het klinkt als een eerbiedige titel, maar deze beide koningen waren oneerbiedig. Ik vraag me af of, wanneer je je zoon een naam geeft die zegt ‘mijn vader is Jahweh’, de vader daarmee zegt: ‘Ik ben Jahweh. Ik ben zijn vader. Mijn zoon zal altijd over mij spreken alsof ik Jahweh ben.’ Ik zou denken dat er een eerbiediger manier zou zijn om die namen op te vatten als de vaders die ze gaven eerbiediger mannen en dienaren van Jahweh waren. Maar deze mannen, zowel Rehabeam als Jerobeam, bleken goddeloze koningen te zijn. Het is dus merkwaardig dat ze zulke namen gaven.

De zoon van Rehabeam die zo heette, wordt in de boeken Koningen meestal Abiam genoemd. Maar in Kronieken wordt hij Abia genoemd. Abia en Abiam zijn verschillende vormen van dezelfde naam. Misschien noemt de schrijver van Koningen de zoon van Rehabeam Abiam om de een van de ander te onderscheiden. Maar de zoon van Jerobeam wordt hier Abia genoemd, en hij was op dat moment een kind, en hij werd ziek.

17

Jerobeam zoekt God wanneer hij Hem nodig heeft

Toen zei Jerobeam tegen zijn vrouw: Sta toch op en verkleed je, zodat ze niet te weten komen dat je de vrouw van Jerobeam bent. Ga dan naar Silo. Zie, daar is de profeet Ahia, die over mij gesproken heeft dat ik koning over dit volk zou worden.

1 KONINGEN 14:2

Dat was toen Salomo nog leefde en Jerobeam opzichter was over de werkploegen bij de bouwprojecten waarmee Salomo bezig was. In die tijd was deze man, Ahia, naar Jerobeam toe gekomen. Hij had zijn mantel in twaalf stukken gescheurd en Jerobeam tien stukken gegeven, en die stonden voor de tien stammen. Hij zegt:

Hij zei tegen Jerobeam: Neem er tien stukken van voor uzelf. Want zo zegt de HEERE, de God van Israël: Zie, Ik ga het koninkrijk uit de hand van Salomo losscheuren en Ik zal u tien stammen geven.

1 KONINGEN 11:31

Dus hij herinnerde zich deze profeet, die juist had geprofeteerd, en hij dacht: 'Ik moet weten wat er met mijn zoon gaat gebeuren.'

Plotseling wil hij een echte profeet in de buurt hebben. Als alles goed gaat, vindt hij het prima om de valse priesters en de valse profeten en de valse godsdienst te hebben. Maar als hij echt beproevingen ondervindt en zijn zoon ziek is, dan wil hij zich tot God wenden.

Ik herinner me een jonge man, een vriend van me in Santa Cruz, in de jaren zeventig. Hij stond in de openlucht te prediken en sprak over de newagegodsdienst en alle andere mogelijkheden buiten Christus. Hij zegt: 'Buiten Christus kun je misschien een godsdienst vinden waarmee je kunt leven, maar je zult er geen vinden waarmee je kunt sterven.'

Je kunt tijdens je leven tevreden zijn met andere godsdiensten, wanneer alles goed gaat. Je kunt leven met een godsdienst die niet al te veel eisen aan je gedrag stelt, zolang je blijft leven. Maar wanneer je sterft, wil je plotseling het echte hebben. De godsdienst waarmee je kunt leven, is niet altijd de godsdienst waarmee je bereid bent te sterven.

Hier was het niet zozeer Jerobeam die op sterven lag, maar zijn zoon. Nu wilde hij een echt woord van de echte profeet. Hij wist Wie de echte God was. Hij had Hem opzettelijk genegeerd, om zijn eigen redenen en voor zijn eigen politieke voordeel. Maar toen zijn zoon ziek was, wilde hij zich tot de echte God wenden, zoals dat zo vaak gaat in het leven van mensen. Ze negeren God totdat ze Hem nodig hebben. En dan verwachten ze dat Hij meteen opspringt en hun te hulp komt, alsof Hij hun dienaar is.

Hij zegt:

Ga met Achia praten.

Hij zegt tegen zijn vrouw:

18

Geschenken en het inkomen van profeten

Toen zei Jerobeam tegen zijn vrouw: Sta toch op en verkleed je, zodat ze niet te weten komen dat je de vrouw van Jerobeam bent. Ga dan naar Silo. Zie, daar is de profeet Ahia, die over mij gesproken heeft dat ik koning over dit volk zou worden. Neem tien broden, koeken en een kruik honing mee, en ga naar hem toe. Híj zal je vertellen wat de jongen overkomen zal.

1 KONINGEN 14:2-3

Mensen brachten altijd een of ander geschenk mee voor de profeet. Waarschijnlijk leefden de profeten in geloof. We weten niet hoe ze anders aan hun inkomen kwamen. Kennelijk leefden ze inderdaad in geloof. Daarom gaven mensen die van hun diensten gebruikmaakten, of die zij dienden, hun als tegenprestatie dingen die ze nodig hadden om van te leven. Dat is natuurlijk ook de reden waarom er dat probleem was dat profeten op geld uit raakten. Dat geldt voor elke bediening. De Bijbel zegt in het Nieuwe Testament, in 1 Korinthe 9:

Zo heeft de Heere ook met het oog op hen die het Evangelie verkondigen, opgedragen dat zij van het Evangelie leven.

1 KORINTHE 9:14

Maar dan ontstaat het gevaar dat de mensen die van het Evangelie leven, daarbij op geld uit raken. En dat ze hun boodschap aanpassen om degenen die hun salaris betalen tevreden te houden.

Deze profeet ontvangt dus natuurlijk gewoon een geschenk, zoals waarschijnlijk elke profeet dat zou ontvangen om van te kunnen leven. Dit is een echte profeet. Hij is niet op geld uit. Hij gaat niet zeggen wat de koning wil horen, ook al brengen ze hem tien broden, koeken en een kruik honing.

19

Ahia kondigt Jerobeams ondergang aan

Zo deed de vrouw van Jerobeam. Zij maakte zich gereed, ging naar Silo en kwam in het huis van Ahia. Nu kon Ahia niet meer zien, want zijn ogen waren star geworden vanwege zijn ouderdom. Maar de HEERE zei tegen Ahia: Zie, de vrouw van Jerobeam komt u een uitspraak vragen over haar zoon, want deze is ziek. Zo en zo moet u tot haar spreken. Als zij binnenkomt zal het gebeuren dat zij zich als een vreemde voordoet.

1 KONINGEN 14:4-5

Dus ook al is de profeet blind en is de vrouw vermomd, hij verrast haar doordat hij weet wie ze is.

En het gebeurde, toen Ahia het geluid van haar voet stappen hoorde, toen zij door de deur naar binnen kwam, dat hij zei: Kom binnen, vrouw van Jerobeam! Waarom doet u zich toch als een vreemde voor? Ik ben namelijk tot u gezonden met een harde boodschap. Ga, zeg tegen Jerobeam: Zo zegt de HEERE, de God van Israël: Omdat Ik u verheven heb uit het midden van het volk en u tot vorst over Mijn volk Israël heb aangesteld, omdat Ik het koningschap van het huis van David losgescheurd en aan u gegeven heb, maar u niet als Mijn dienaar David geweest bent, die Mijn geboden in acht nam en die Mij met heel zijn hart volgde door alleen te doen wat juist is in Mijn ogen, maar omdat u kwaad deed, meer dan allen die er vóór u geweest zijn, en u voor uzelf andere goden en gegoten beelden bent gaan maken, om Mij tot toorn te verwekken, en u Mij verworpen hebt,

1 KONINGEN 14:6-9

Daarmee zouden dan waarschijnlijk Salomo en Saul bedoeld moeten zijn, en ook David. Er waren er niet veel vóór Jerobeam.

daarom, zie: Ik ga kwaad over het huis van Jerobeam brengen, en Ik zal van Jerobeam alle mannen in Israël uitroeien, zowel de gebondene als de vrije, en Ik zal de nakomelingen van het huis van Jerobeam wegvegen, zoals uitwerpselen worden weggeveegd, totdat het helemaal vergaan is. Wie van Jerobeam in de stad sterft, die zullen de honden opeten, en wie in het veld sterft, die zullen de vogels in de lucht opeten, want de HEERE heeft het gesproken.

1 KONINGEN 14:10-11

Wanneer er dus staat dat de honden degenen zullen opeten die in de stad sterven, en de vogels in de lucht degenen die op het veld sterven, betekent dat dat ze geen begrafenis zullen krijgen. Ze zullen buiten blijven liggen, blootgesteld aan wilde dieren of huisdieren die hen opeten, afhankelijk van waar ze sterven. Maar ze zullen niet begraven worden, als een vorm van onttering. Ze zullen dus een onwaardige dood sterven. Dat zou voor alle nakomelingen van Jerobeam gelden.

En u, sta op, ga naar uw huis. Wanneer uw voeten de stad binnenkomen, zal het kind sterven.

1 KONINGEN 14:12

Als ik de moeder was, zou ik waarschijnlijk niet naar huis gaan. Maar ze kon niet voor altijd wegblijven. God had verklaard dat dit zou gebeuren.

20

Abia's dood als oordeel over zijn vader

Heel Israël zal rouw over hem bedrijven en hem begraven, want hij zal als enige van Jerobeam in het graf komen, omdat in hem wat goeds voor de HEERE, de God van Israël, in het huis van Jerobeam gevonden is.

1 KONINGEN 14:13

Dit is een interessant punt. Het kind sterft onder het oordeel van God, maar het is geen oordeel over het kind. Het is een oordeel over de vader. God ziet juist iets goeds in het kind. Het kind sterft dus terwijl het goed staat met God, maar het sterft toch. Sommige mensen vinden dat niet eerlijk. Waarom moest de eerste zoon van David en Bathseba sterven? Hij was niet degene die gezondigd had; zij waren degenen die gezondigd hadden. Waarom moest God die baby wegnemen? Dat lijkt niet eerlijk.

Nou, als de baby op goede voet met God sterft, is dat voor de baby niet zo erg. Het is altijd goed om op goede voet met God te sterven. Beter dan op slechte voet met God te leven. En dat moeten we wel aannemen, aangezien God zei:

Ik heb in dit kind iets goeds gevonden tegenover de Heer.

We weten niet hoe oud het kind was. Misschien doelt Hij alleen op kinderlijke onschuld, omdat het kind misschien nog een baby of een peuter is. Of misschien gaat het werkelijk om een jong kind dat in zijn hart bepaalde gevoelens voor de Heere heeft, en haalt God hem weg uit het kwaad waarin hij zou opgroeien. We weten het niet, maar het is heel duidelijk dat de dood van het kind niet Gods oordeel over het kind is. En het kind zou daarna natuurlijk gerechtigheid ervaren in de tegenwoordigheid van God. Maar Jerobeam is degene die door het verlies van het kind wordt geoordeeld. En hij is het enige lid van Jerobeams familie dat daadwerkelijk een behoorlijke begrafenis zal krijgen en aan wie met enige welwillendheid zal worden teruggedacht.

21

Israëls ballingschap en Jerobeams einde

De HEERE zal echter voor Zichzelf een koning over Israël doen opstaan, die nog op diezelfde dag het huis van Jerobeam zal uitroeien. En wat daarna?

1 KONINGEN 14:14

[Noot van de redactie: de spreker leest het slot van dit vers in het Engels als ‘This is the day. What? Even now.’ Zijn volgende uitleg sluit aan bij die formulering; de HSV heeft hier ‘En wat daarna?’.]

Het is bijna alsof de profeet het visioen ziet terwijl hij spreekt. Het is alsof het zich nu, vlak voor hem, afspeelt. Het is interessant wat er in het hoofd van de profeet omging. Hij kon niet met zijn ogen zien, maar blijkbaar zag hij iets in een visioen. En hij profeteert: ‘Dit zal gebeuren.’ Vervolgens is het bijna alsof het hem zo levendig voor ogen staat: ‘O, wauw, het is alsof het nu vlak voor me gebeurt. Zelfs nu gebeurt het. Wat is dit?’

De HEERE zal Israël treffen, zoals het riet in het water heen en weer zwiept, en Hij zal Israël wegrukken uit dit goede land, dat Hij hun vaders heeft gegeven, en Hij zal hen verstrooien aan de overzijde van de rivier de Eufraat, omdat zij hun gewijde palen maakten om de HEERE tot toorn te verwekken.

1 KONINGEN 14:15

Dat wil natuurlijk zeggen: naar Assyrië, aan de overkant van de Eufraat.

Hij zal Israël overgeven vanwege de zonden van Jerobeam, die gezondigd heeft en die Israël deed zondigen.

1 KONINGEN 14:16

Hij heeft het over iets wat honderden jaren later zou gebeuren: dat God Israël het land uit zou sturen. Ze zouden het land verliezen. Ze zouden door de Assyriërs worden weggevoerd en nooit terugkomen. Hij voorspelt dat al tijdens de regering van de eerste koning. Ze hebben in totaal negentien koningen gehad. Maar al tijdens de regering van de eerste koning vertelt de profeet hun wat het uiteindelijke lot van Israël zal zijn. Ze zullen uit hun land worden verdreven, en dat komt door de zonde van Jerobeam.

Het komt niet alleen door de zonde van Jerobeam, want als latere koningen zich hadden bekeerd, zou het een ander verhaal zijn geweest. Maar wanneer we over de zonden van de latere koningen van Israël lezen, lezen we keer op keer op keer dat er staat dat ze de zonde van Jerobeam begingen. Ze begingen de zonde van Jerobeam. Met andere woorden, het was de zonde van Jerobeam die ervoor zorgde dat Israël in ballingschap ging. Maar het was niet alleen Jerobeam die die zonde beging. Ze begingen allemaal de zonde van Jerobeam. Ze herhaalden allemaal de zonden van Jerobeam. Daarom is er in Israël nooit een koning geweest die brak met de zonden van Jerobeam. En daarom kwam het volk onder dat oordeel, zoals was voorspeld.

Vers 17:

Toen stond de vrouw van Jerobeam op, ging op weg en kwam te Tirza. Toen zij over de drempel van het huis kwam, stierf de jongen.

1 KONINGEN 14:17

Dat was blijkbaar op dat moment de hoofdstad. Bethel was de hoofdstad geweest, en later zal Samaria de hoofdstad zijn. Maar op dit moment woont de koning blijkbaar in Tirza.

Zij begroeven hem, en heel Israël bedreef rouw over hem, overeenkomstig het woord van de HEERE dat Hij gesproken had door de dienst van Zijn dienaar, de profeet Ahia. Het overige nu van de geschiedenis van Jerobeam, hoe hij oorlog voerde en hoe hij regeerde, zie, dat is beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Israël. De tijd nu dat Jerobeam heeft geregeerd, is tweeëntwintig jaar. Hij ging te ruste bij zijn vaders, en zijn zoon Nadab werd koning in zijn plaats.

1 KONINGEN 14:18-20

22

Rehabeams regering en de afgoderij in Juda

Intussen, in het zuidelijke koninkrijk:

Rehabeam nu, de zoon van Salomo, was koning over Juda. Rehabeam was eenenveertig jaar oud toen hij koning werd. Hij regeerde zeventien jaar in Jeruzalem, de stad die de HEERE uit alle stammen van Israël had verkozen om Zijn Naam daar te vestigen. De naam van zijn moeder was Naäma, de Ammonitische.

1 KONINGEN 14:21

Let erop dat het begint over Jerobeam, en helemaal doorgaat tot het einde van zijn regering. Vervolgens wordt de volgende koning geïntroduceerd. Maar het gaat niet in op de regering van die volgende koning, omdat de koning van Juda nog niet is gestorven. De regeringen van meerdere koningen van het noorden overlapt met de

regering van Rehabeam. Daarom krijgen we de mededeling dat Jerobeam stierf en wie hem opvolgde. Maar we krijgen geen verdere informatie over het noordelijke koninkrijk voordat we nu naar de koning van Juda gaan. We krijgen zijn hele verhaal te horen. Wanneer hij sterft, zullen we lezen wie hem opvolgde. Maar dan gaat het verhaal terug naar Israël en pakt het de draad weer op waar het was gebleven. Zo wordt het verhaal verteld terwijl de geschiedenissen van twee verschillende koninkrijken worden gevolgd.

Dus:

Rehabeam, de zoon van Salomo, regeerde in Juda. Rehabeam was 41 jaar toen hij koning werd, en hij regeerde 17 jaar in Jeruzalem, de stad die de Heer uit alle stammen van Israël had gekozen om er Zijn naam aan te verbinden. Zijn moeder heette Naäma en was een Ammonitische vrouw.

Zoals ik al zei, is hij de enige zoon van Salomo van wie de naam wordt genoemd. En hij werd blijkbaar een jaar voordat Salomo koning werd geboren, want hij was 41 toen hij de troon besteeg en zijn vader had 40 jaar geregeerd. Hij moet dus in het laatste jaar van de regering van koning David geboren zijn. Toen Salomo aan de macht kwam, had hij al een vrouw, Naäma, de Ammonitische, en een zoon. Waarom hij met een Ammonitische was getrouwd, weten we niet. De Ammonieten waren van oudsher vijanden van Israël. Salomo was dus met een Ammonitische getrouwd en had deze ene zoon.

Juda deed wat slecht was in de ogen van de HEERE, en zij verwekten Hem tot na-ijver, meer dan al hun vaders gedaan hadden, met de zonden die zij begingen. Want ook zij bouwden voor zichzelf offer hoogten, gewijde stenen en gewijde palen, op elke hoge heuvel en onder elke bladerrijke boom.

1 KONINGEN 14:22-23

Ze waren dus net zo slecht als het noordelijke koninkrijk.

Ook waren er schandknapen in het land. Zij deden overeenkomstig alle gruweldaden van de heidenvolken die de HEERE van voor de ogen van de Israëlieten verdreven had.

1 KONINGEN 14:24

Dat waren blijkbaar mannelijke prostituees, homoseksuele mannelijke prostituees die dienst deden bij de heidense rituelen op de hoogten. Dat was iets wat de Kanaänieten ook praktiseerden. Er werden dus Kanaänitische praktijken ingevoerd en nagevolgd, hier in Israël. Deze verdorven personen waren in het land.

23

Sisaks roof en de verdwenen heerlijkheid

Nu gebeurde het in het vijfde jaar van koning Rehabeam dat Sisak, de koning van Egypte, optrok tegen Jeruzalem. Hij nam de schatten van het huis van de HEERE en de schatten van het huis van de koning weg, ja, hij nam alles weg. Hij nam ook alle gouden schilden weg die Salomo gemaakt had. In plaats daarvan maakte koning Rehabeam bronzen schilden en stelde die onder de verantwoordelijkheid van de hoofden van de lijfwachten, die de ingang van het huis van de koning bewaakten. En het gebeurde, zo dikwijls als de koning naar het huis van de HEERE ging, dat de lijfwachten ze droegen en ze daarna weer terugbrachten naar de wachtruimte voor de lijfwachten.

1 KONINGEN 14:25-28

Wat we hier dus zien, is dat Sisak de farao is, maar niet dezelfde farao van wie de dochter met Salomo trouwde. Deze Sisak was geen familie van die farao, maar hij had Salomo's schoonvader ten val gebracht en had daarom geen bijzondere band met Israël

door een huwelijk. Salomo's schoonvader, de farao, had een verbond met Israël en zou het niet aanvallen, omdat er dat huwelijk was. Maar Sisak had die farao ten val gebracht en was nu een vijand van Israël. Dus trok hij op naar Juda en nam een heleboel spullen mee, waaronder de gouden schilden die Salomo had opgehangen. En Rehabeam maakte bronzen schilden om ze te vervangen.

Dit is een zinnebeeld van hoe de heerlijkheid van Salomo's koninkrijk verdwenen was. Het is alsof Salomo's koninkrijk een gouden tijdperk was. Het was niet eens een zilveren tijdperk, want zilver werd in Israël als niets beschouwd, omdat het zo algemeen voorkwam. In Salomo's tijd telde zilver niet eens mee. Het kwam te veel voor. Alles was van goud. Maar nu is de heerlijkheid van die regering verdwenen. Dat wordt gesymboliseerd door het verdwijnen van het goud en de vervanging ervan door brons. Nog steeds mooi, nog steeds glanzend, nog steeds goudkleurig, maar van veel minder waarde.

Rehabeam deed dus alsof er niets was gebeurd. Hij verving de gouden schilden toch door bronzen schilden. Hij hield nog steeds de ceremonie waarbij de schilden werden gedragen als hij kwam en ging. We zien dus de waarde van het koninkrijk achteruitgaan, al lijkt het erop dat Rehabeam dat misschien ontkent. Hij vervangt ze alsof er niets is gebeurd: 'We hebben nog steeds al onze schilden.'

Het overige van de geschiedenis van Rehabeam en alles wat hij gedaan heeft, staat beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Juda. Er was voortdurend oorlog tussen Rehabeam en Jerobeam. Rehabeam ging te ruste bij zijn vaderen en werd bij zijn vaderen begraven in de stad van David. Zijn moeder heette Naäma, de Ammonitische. Zijn zoon Abiam werd koning in zijn plaats.

1 KONINGEN 14:29-31

Die wordt, zoals ik al zei, in Kronieken ook Abia genoemd.

In Kronieken staat meer over Rehabeam. We zullen uit dat parallelle verslag halen wat we nodig hebben, en daarna gaan we verder met het volgende gedeelte.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- 1 Koningen 13:1
- Exodus 20:3
- Exodus 20:4-5
- 1 Koningen 13:2
- 1 Koningen 13:3
- 1 Koningen 13:4
- 1 Koningen 13:5-6
- 1 Koningen 13:7-10
- Micha 3:5
- 1 Koningen 13:11-19
- Galaten 1:8
- 2 Korinthe 11:14
- Jesaja 8:20
- 1 Koningen 13:18
- 1 Koningen 13:20-22
- 1 Koningen 13:23-24
- 1 Koningen 13:25-29
- 1 Koningen 13:30-33
- 1 Koningen 13:34
- 1 Koningen 20:36
- Numeri 20:8
- Numeri 20:12
- 1 Koningen 13:31-32
- Deuteronomium 13
- Deuteronomium 13:3
- 1 Koningen 14:1
- 1 Koningen 14:2
- 1 Koningen 11:31
- 1 Koningen 14:2-3
- 1 Korinthe 9:14

- 1 Koningen 14:4-5
- 1 Koningen 14:6-9
- 1 Koningen 14:10-11
- 1 Koningen 14:12
- 1 Koningen 14:13
- 1 Koningen 14:14
- 1 Koningen 14:15
- 1 Koningen 14:16
- 1 Koningen 14:17
- 1 Koningen 14:18-20
- 1 Koningen 14:21
- 1 Koningen 14:22-23
- 1 Koningen 14:24
- 1 Koningen 14:25-28
- 1 Koningen 14:29-31

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.